«Мордовия Республикасында социаль контракт системасын х?к?м?т социаль ярд?м ит? процессында керт?» диг?н теманы яктыртып, Мордовия Республикасы халыкын социаль яклау министры Игорь Васильевич Князьков журналистлар бел?н очрашты. Мордовия Республикасы халкына тел?с? нинди кыен шартларда кешег? ярд?мг? килерг? ?зер торган социаль хезм?т к?рс?т? учреждениел?ре социаль хезм?т к?рс?т?. Аз милекле, яки ф?кыйрь халыкка адреслы социаль ярд?м к?рс?т? максатында республикада Халыкны адреслы социаль яклау программасы актив т?ст? гам?лг? кертел?. Ул социаль-икътисадый с?яс?тне? бик м??им ?лешен т?шкил ит?. РМ Госсобраниясен? 2014 елгы Посланиесенд? Мордовия Главасы В.Д. Волков социаль ?лк?д? социаль контрактлар керт? системасын бу сферада и? м??им м?сь?л?л?рне? берсе диде. Шу?а, И.В.Князьков ?йт?енч?, 2012 елны? 27 декабренд? Республика Мордовия Законына (№ 98-3) ??м РМ Правительство постановлениесен? (№ 589) социаль контракт диг?н ?зг?решл?рне керттел?р. Россия к?л?менд? шундый я?алык 10 пилот регионда бара. Башта социаль контракт диг?н т?шенч?г? а?латма бир? кир?ктер. Социаль контракт – гражданин ??м халыкны социаль яклау органнары арасындагы килеш?. Бу килеш?-соглашение кешене? яш?г?н ?иренд? языла. Халыкны социаль яклау в?килл?ре мо?а моха? кешег? ярд?м к?рс?т?л?р, ? ул кеше социаль адаптация ?чен т?зелг?н программасы чараларында катнашырга тиеш. Шундый х?к?м?т ярд?мен? аз милекле (ф?кыйрь), к?пбалалы гаил?л?р, ялгыз яш??че гражданнар, моха? кешел?рг?, кереме (доход) Мордовияд? булган яш?? минимумыннан азларга д?гъваларга (могут претендовать) була. Исегезг? т?шер?м, республикада б?генг? билгел?нг?н яш?? минимумы эшл??чел?рг? – 6711 сум, пенсионерларга – 5158 сум ??м балаларга – 6250 сум.

Социаль контракт гаил? ?чен т?зелг?н паспорт нигезенд? бер кешесен? 3 айдан 1 елга кад?р языла ала. ??р очрак индивидуаль. Моны? ?чен зур комиссия эшл?п кил?. Социаль контракт механизмын тормышка ашыру максаты бел?н оештырылган комиссиял?рд? социаль челт?р хезм?тк?рл?ре бел?н берр?тт?н м?гариф, медицина, эш бел?н т?эмин ит?че ??м ки? ??мгыятьчелек оешмалары кер?. Т?п бурычлары: социаль контракт т?з?не сорап язылган гариза нигезенд? кабул ителг?н документларны ?йр?н?,

социаль ярд?мне? т?рен ??м к?л?мен билгел??, социаль адаптация программасын эшк?рт? ??м кабул ит?.
– Бу чараларны тормышка ашырырга, кешене? авырлыкны ?ин?рг? тел?ге булуда т?п максат, ди Игорь Васильевич. – ? х?к?м?т гражданнарына эшк? урнашырга, яки я?а профессия алырга булыша. Социаль яклауга мохта?ларга социаль контракт нигезенд? 3 т?рле ярд?м к?рс?т?. Беренчесе – ??р ай, эшк? урнашканчы, социаль пособие т?л?п тору. Бу чараны? т?п максаты – гаил?не? уртача керемен ?стер?. Икенчесе – ЖКХ т?л??л?ре буенча барлыкка килг?н бурычларына акча юллау. Бу пунктта, кеше эшли башлагач, к?пме к?л?мд? ЖКХ бурычын т?ли, шул к?л?мд? х?к?м?т аны? ш?хси (лицевой) счетына акча сала. М?с?л?н, кеше – 1 сум, х?к?м?т – 1 сум. Т?л??л?р гаил?д? балигъ булмаганнар (несовершеннолетние) булган очракта, барлыгы 30-50 ме?г? кад?р була ала. ?ченчесе – социаль пособиене? берд?м к?л?ме ун ме?. Барлык очракларда социаль ярд?м алган кеше социаль адаптациясе Программасы буенча отчет биреп барырга тиеш. Социаль контракт т?зег?н ??рбер гаил? бу ярд?мне? ?чесен? д? ?метл?н? ала. Берьюлы 3 т?рле ярд?мг? таянырга хокукы бар. Барысы да индивидуаль х?л ител?.
Халыкны? керемн?рен киметмич? саклауда ташламалар бир? системасы м??им ресурс булып тора. Компенсациял?р т?л??, ?стенлекл?р бир? ис?бен? аз т?эмин ителг?н кайбер категория халыкны? керемн?ре яш?? минимумынан артырга тиеш. Социаль ярд?м к?рс?т? буенча район ??м ш???р программаларын гам?лг? ашыру кысаларында гражданнарны? аз т?эмин ителг?н ?лешен? шактый зур булышлык к?рс?телер. Шу?ы? ?чен ??рбер районда комиссиял?р булдырыла, килеш?л?р языла. Безг? шундый булышлык сорап кил?чел?р бар, - ди И.В.Князьков. – ?стенлек к?пбалалы ??м балалы гаил?л?р, ялгызларга бирелер. Социаль адаптация программасына гражданны? д?валануы да кертелерг? м?мкин (м?с?л?н, алькоголь б?йлелект?н котылу). Ярд?м т?рм?д?н чыкканнарга к?рс?телерг? м?мкин. Барысыннан да к?телг?н н?ти?? – кешене? яш??, керем д?р???сен ??м социаль ?аваплыгын ?стер?. Шулай ук кемне? д? булса т?рбиясенд? торуны – иждивенчествоны бетер?.

Наил? Насырова